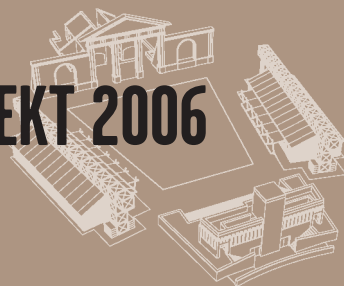

MEMENTO PARK PROJEKT 2006

„RECSKI” KIÁLLÍTÁS – 538 MONDAT A ZSARNOKSÁGRÓL

MEMENTO PARK, TANÚ TÉR, I. BARAKK

2006. Szeptember 16. – Október 15.

„Soha többé politikai diktatúrát törvényesítő államot! Ez az utódok elkötelezettsége. – áll a recski Nemzeti Emlékpark bejáratánál. A tábor területe zárándokhely, emlékezés a múltnak és figyelmeztetés a jövőnek.”

A kiállítás az egykori internáltak mementó-mondataival idézi meg szenvedéstörténetüket, – idézi meg a kegyetlenség, cinikus hatalmi embertelenség megérthetetlen, megmagyarázhatatlan történetét; idézi meg a recski kényszermunka-tábor megdöbbenést, elkeseredést, mások helyett érzett szégyenkezést kiváltó történetét.

A hatalmi koncentráció és a diktátort övező személyi kultusz mellett a Rákosi-korszak jellemzője a másképpen gondolkodókkal és a potenciális riválisokkal való leszámolás, s egy olyan rendszer működtetése volt, amely lényegében az egész társadalmat terrorizálta, az állandósult fenyegettség révén totális kiszolgáltatottságban tartotta.

Magyarországon ennek elsődleges eszköze a Belügyminisztérium különleges testülete, az Államvédelmi Hatóság volt, amelynek közreműködésével végrehajtott vizsgálatok után – koholt vádak alapján, koncepciós perekben – a bíróságokon 1950 és 1953 között folyamatosan születtek az elmarasztaló ítéletek.

Míg a bírói ítélet alapján büntetésüket töltő fegyencek az Igazságügyi Minisztérium fennhatósága alá tartozó börtönökben raboskodtak, a bírói ítélet nélkül, rendőrségi határozat alapján elzártak a Belügyminisztérium rendelkezési körébe tartozó internáló táborokban voltak. A recski tábor – egyetlen ilyenként – az Államvédelmi Hatóság börtöne, illetve egyben internáló tábora volt: a Rákosi-rendszer legbrutálisabb, legembertelenebb lágere. A politikai okokból ide hurcolt kényszer munkások a társadalom minden rétegét képviselték; volt közöttük munkás, értelmiségi, korábbi földbirtokos, földjéhez ragaszkodó parasztember, Horthy-korszakbeli katona, politikai perek el nem ítélt vádlottja, vagy gyanúsítottja, kiscgazdapárti és szociáldemokrata, sőt kegyvesztett kommunista politikus is.

A kriminális életkörülmények közé kényszerített foglyokat a recski kőbányában kíméletlenül dolgoztatták, a tábor lakóit éhezették és fizikailag bántalmazták, sőt kínozták. Recsket létrehozói és üzemben tartói megsemmisítő tábornak szánták, – túlélőinek életét az 1953-ban – Sztálin halálával – bekövetkező politikai fordulat mentette meg.

Dr. Somssich József

„Recsk azt jelenti, hogy küzdeni kell amíg élünk, hogy többet ne forduljon elő. Sehol, semmikor.”

Egri György

„Recsken kialakult egy baráti közösség, és ez még tulajdonképpen mindig fennáll a világ minden részében, és kialakult egy nagyon érdekes álláspont, és pedig, hogy bosszút pedig nem állunk. Mert a bosszú ellenbosszút szül. Egyszer abba kell hagyni a bosszúállásokat, a leszámolást a múlttal, és miért ne mi legyünk az az áldásos generáció, amelyik ezt elkezdí? Mi nem akarunk bosszút állni senkin, és azt hiszem, ez volt Recsk legnagyobb tanulsága a mi részünkre... és talán az ország részére is az lehet, hogy az igazi demokráciával nem fér össze a bosszúállás.”

Dr. Zinányi Tibor

„... a táboralapító atyák, hogy így mondjam, szociáldemokraták voltak, ugyanis az ÁVÓ úgy dolgozott, hogy országosan a nagy vállalatoktól mindenünnen 2-3 egykori szociáldemokratát letartóztatott, ez volt egy országos megfélemlítési akció, tehát azok kerültek ide, akik esetleg morogva léptek be az új egyesített munkáspártba. Namost az a helyzet, hogy ezeket velünk igyekeztünk szembeállítani, mert amikor ők voltak az első munkások itt valóban, és amikor mi megérkeztünk, akkor úgy tállatták, hogy ezek az igazi fasiszták, ezek az igazi burzsujok, a grófok, bárók és ludovikás tisztek, tehát vigyázzatok, ezekkel semmiféle baráti kapcsolatot vagy együttműködést ne építsetek ki, mert ezek a rendszer igazi ellenségei.”

„RECSK” – 538 MONDAT A ZSARNOKSÁGRÓL

MEMENTO PARK, TANÚ TÉR, I. BARAKK

2006. SZEPTEMBER 16. – OKTÓBER 15.

Faludy György

„Kell, hogy Recsknek tisztas emléke maradjon, mindenekelőtt azért, mert újabb harminc év múlva ezt már nem lehet elhinni, és kell hogy a derék, tisztas tanulságot ebből levonják. A másik ok az, hogy a történeteket már az élők sem nagyon hiszik el, és hogyha megpróbállok visszaemlékezni rá, én magam sem tudom elhinni, teljes realitásnak fölfogni. Olyan lehetetlen volt, hogy Voltaire után, és a felvilágosodás után, a XIX. század után ez jöjjön Európa közepén!”

Farkas Pál

„Recsk egy jó iskola volt nekem. Nem akarom ezt mint jó élményt elkönyvelni, mert néha ma is rémülten felriadok, ha előjön álmomban. De megismertem az embereket. Megvolt minden emberi gyarlóságuk, de a többség mégis sokkal nemesebb volt, mint ahogy azt az adott körülmények megengedték. És hálát adok, hogy nem az őrzők között voltam, hanem az őrizettek közt.”

Nyeste Zoltán

„Szellemi élet mindig volt a táborban. A legsötétebb korszakban is. Mindig akadt két-három ember, akik egymással irodalomról, történelemről, filozófiáról, vallásról beszéltek. Mindig akadt valaki, aki szomszédjának verseket mondott.”

Rásonyi Papp István

„Ott egy bizonyos klasszikus értelemben vett demokrácia volt Recskben, egy nagyon szép követendő demokrácia. A legfontosabb az volt, hogy ki milyen bajtárs. Ki mennyire segít a többieknek, mennyire tart össze és milyen ügyesen intézi a passzív ellenállást. Aktív ellenállásról nem is lehetett beszélni az öngyilkosság lett volna, aki aktívan valamit csinál. De passzív ellenállás az akkor azt jelentette, hogy segíteni és nem kollaborálni, a minimálisra szorítani a kapcsolatot az ávosokkal és ellenállni a kísérleteknek, hogy mindenkit igyekeztek beszervezni vammernak, besúgónak a többiek ellen.”

Görgey Guidó

„Hogy mi volt Recsk? Emberi eltévelyedés. A barbarizmus újjászületése a XX. században. A XIX. században ilyen nem volt. A XX. században az I. világháborútól kezdve, Hitlertől, Sztálintól kezdve ezek a dolgok mind lehetségessé váltak. A korlátlan hatalombirtoklás ezt természetszerűen lehetővé teszi.”

MEMENTO PARK PROJEKT 2006 KIÁLLÍTÁS-SOROZAT

BUDAPEST, XXII. KERÜLET MEMENTO PARK, TANÚ TÉR

2006. SZEPTEMBER 16. – NOVEMBER 26.

I. A SZOCIALIZMUS KEZDETE, A „KEMÉNY DIKTATÚRA”

TEMATIKA: „A KOMMUNIZMUS ÁLDOZATAI” – TÉMAKÖRBE: RECSK
MEMENTO PARK, TANÚ TÉR, I. BARAKK / 2006. SZEPTEMBER 16. – OKTÓBER 15.

II. A SZOCIALIZMUS HÉTKÖZNAPJAI, A „PUHA DIKTATÚRA”

TEMATIKA: „A SZOCIALIZMUS SZÁZ MONUMENTUMA” – BUDAPESTI SZOBROK 1945 – 1988

III. – IV.: A SZOCIALIZMUS BUKÁSA: AZ EGÉSZSÉGES SZABADSÁGVÁGY

TEMATIKA: „A PÉRE LACHAISE-TŐL A 301-ES PARCELLÁIG”, – A VILÁG ITTHON / KÜLFÖLDÖN,
1990 ELŐTT / UTÁN EMELT '56-OS EMLÉKMŰVEI

A KIÁLLÍTÁS KURÁTORA: Eleőd Ákos ■ SZAKÉRTŐ: Dr. Zimányi Tibor ■ KIÁLLÍTÁSDESIGN: Eleőd Ákos, Julius Gyula ■
TÁMOGATÓK: '56-os Emlékbizottság ■ Nemzeti Kulturális Alap ■ EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK: Recski Szövetség ■
Képző- és Iparművészeti Lektorátus ■ Kulturális Örökség Napjai / Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ■ Szoborpark
Múzeum ■ Homo Humanus Kft. ■ KIADVÁNY GRAFIKAI ARCULATA: Domján Gábor, Földi Endre ■ KIÁLLÍTÁS GRAFIKAI
MUNKÁI: Dessin Stúdió ■ KIÁLLÍTÁSI INSTALLÁCIÓ KIVITELEZÉS: Szenikart Kft. ■ Internet: www.mementopark.hu ■

nka
Nemzeti Kulturális Alap